

Gümrük muhafaza memurlarının askerî teşkilâta göre tensikı hakkındaki 1841 sayılı Kanuna ek kanun tasarısı ve Millî Savunma, Gümrük ve Tekel ve Bütçe Komisyonları raporları (1/148)

T. C.

Başbakanlık

Muamelât Genel Müdürlüğü

Teknik Müdürlüğü

Sayı : 71 - 433, 6/490

18 . II . 1947

Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Gümrük Koruma memurlarının askerî teşkilâta göre tensikı hakkındaki 1841 sayılı Kanuna ek olarak Gümrük ve Tekel Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunun 8 . II . 1947 tarihli toplantısında Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun tasarısının gerekçesiyle birlikte sunulduğunu arz ederim.

Başbakan

R. Peker

Gerekeçe

1841 sayılı Kanununun 7 nci maddesi gereğince Gümrük Koruma birliklerinde görevlendirilen yedek subaylar, Gümrük Koruma hizmetini kendileri için sürekli bir meslek olarak seçmişlerdir. Talim ve manevra gibi belli ve mahdut süreli hizmetler için silâh altına çağrılan ve terhislerinden sonra esas iş ve mesleklerine dönen yedek subaylarla Gümrük birliklerindeki yedek subayların durumları arasında büyük bir fark vardır. Buna rağmen Gümrük Koruma meslekine giren yedek subay ve yedek askerî memurların sivil memurluklara geçtiklerinde alabilecekleri aylık derecelerini ve emeklilik haklarını tayin ve tesbit eden hususi hiçbir hüküm mevcut değildir.

Bu hal, sözü geçen yedek subay ve yedek askerî memurlar için sürekli bir endişe sebebi olmakta ve kalb huzuriyle çalışmalarına engel teşkil etmektedir.

Çünkü, teşkilâta yedek subay olmak yıllarca hizmet sonunda 60 lira aylıklı yüzbaşılığa kadar yükseldikten sonra yaş haddine uğruyarak askerlikten ayrılan ve sivil memurluklara geçmek isteyen bir subaya halen yürürlükte bulunan genel hükümlere göre, eğer lise mezunu ise, 20 lira aylık verilebilmektedir.

Gümrük Koruma birliklerinde 10 yıl hizmetten sonra sivil memurluklara geçen yedek subay ve yedek askerî memurların 3656 sayılı Kanunun ruhuna sadık kalmak şartıyla hizmet sürelerine ve üç yılda bir terfi esasına göre intibaka tâbi tutularak dâhil olmaları derece üzerinden aylık alabilmelerini ve bu suretle Gümrük Koruma hizmetini meslek ittihaz eden bu elemanların hak ve teadül kaidelerine uygun olarak tatminini sağlamak amacıyla bu kanun tasarısı hazırlanmıştır.

Millî Savunma Komisyonu Raporu

T. B. M. M.

Millî Savunma Komisyonu

Esas No. 1/148

Karar No. 25

22 . IV . 1947

Yüksek Başkanlığa

Gümrük Koruma memurlarının Askeri teşkilâta göre tensiki hakkındaki 1841 sayılı kanuna ek olarak Gümrük ve Tekel Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunun 8 . II . 1947 tarihli toplantısında Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan ve Komisyonumuza havale buyurulan kanun tasarısı, gerekçesiyle beraber; Gümrük Muhafaza Komutanlığı ilgili mümessilleri huzuriyle 16 . IV . 1947 günü görüşülüp incelendi.

İlgili mümessillerin verdikleri izahata ve gerekçedeki beyanata göre Gümrük Koruma Birliklerinde görevlendirilen subayların bir kısmı; orduda yedek subaylığını yaptıktan sonra; bu sınıfa intisap etmiş yedek subaylar ve yedek askerî memurlardır.

Bunlar; manevra, tathikat gibi geçici vazifeler için orduya çağrılan yedek subaylar değildir. Bunlar; Gümrük Koruma Birliklerinde daimî görev almışlardır.

Buna rağmen bu yedek subay ve yedek askerî memurların; gümrük koruma hizmetinden ayrılıp sivil memurluklara geçmelerinde alabilecekleri aylık derecelerinin ve emeklilik haklarını tâyin ve tesbit eden özel kanuni bir hüküm mevcut olmadığından bunların mağdur oldukları ve bu hizmete rağbet edilmediği anlaşılmıştır.

Bu husus hakkında, Komisyonumuza cereyan eden müzakerede bu haksızlığın devamı ve memleketin pek mühim hizmetlerinden biri olan

gümrük koruma işinin sekte ve lâkaydiye uğraması caiz olmayacağı kanaatine varılmış ve Hükümetin teklif eylediği kanun tasarısı toplantıda bulunan üyelerin oybirliğiyle kabul edilmiştir. Yalnız; bir maddeden ibaret olan kanun daha iyi anlaşılabilmesi için fıkralara ayrılmak suretiyle yeniden yazılması uygun görülmüş ve o yolda yazılmıştır.

Havalesi gereğince Gümrük ve Tekel Komisyonuna tevdi buyurulmak üzere Yüksek Başkanlığa sunuldu.

Millî Savunma Komisyonu Başkanı namına

Hatay

Gl. E. Durukan

Sözeü

Kâtip

Hatay

Erzinean

Gl. E. Durukan

B. K. Çağlar

Ankara

Çankırı

Çankırı

Gl. N. Tınuz

Dr. A. Arkan

Gl. Z. Soydenir

Erzinean

Gaziantep

Gümüşane

Z. Ağca

Gl. A. Atlâ

Ş. Erdoğan

Kars

Kastamonu

Kayseri

H. Tuğaç

Korgl. A. Alptöğan

Gl. S. Arın

Kırklareli

Kocaeli

Korgl. K. Doğan

Koramiral Ş. Okan

Konya

Kütahya

Dr. H. Alataş

M. İspartaogil

Mardin

Mardin

Gl. K. Sevüktekin

Dr. A. Uras

Seyhan

Van

Sinan Tekelioğlu

R. Oktar

Gümrük ve Tekel Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Gümrük ve Tekel Komisyonu

Esas No. : 1/148

Karar No. : 7

24 . V . 1947

Yüksek Başkanlığa

Gümrük Koruma memurlarının askeri teşkilâta göre tensiki hakkındaki 1841 sayılı Kanuna ek olarak Gümrük ve Tekel Bakanlığınca hazırlanan ve 8 şubat 1947 tarihli Bakanlar Kurulu kararı ve 18 şubat 1947 tarih ve 6/490 sayılı Başbakanlık tezkeresiyle Yüksek Meclise sunulan kanun tasarısı Milli Savunma Komisyonunun raporiyle birlikte Komisyonumuzda incelendi:

Görüşmede Gümrük Koruma Genel Komutanlığının ilgili temsilcileri hazır bulundular ve gerekli malûmat ile tasarının amacını açıkladılar.

Gümrük koruma hizmetini meslek olarak seçen yedek subay ve yedek askeri memurların sivil hizmetlere geçtiklerinde alabilecekleri aylık derecelerini tesbit eden hükümlerin mevcut bulunmaması bu gibilerin mağdur kalmalarına ve bu meslekin rağbetten düşmesine sebep olmaktadır.

Komisyonumuz tasarının gerekçesinde açıklanan ve Milli Savunma Komisyonu tarafından da doğru görülen mülâhazaları yerinde bularak Gümrük koruma birliklerinde on yıl

hizmetten sonra sivil memurluklara geçen yedek subay ve yedek askeri memurların öğrenim derecelerine ve her üç yılı bir dereceye teka-bül eden hizmet sürelerine göre hak edebildikleri aylığı alabilmelerini esas itibariyle kabul etmiştir.

Tasarının birinci maddesi Milli Savunma Komisyonunun değiştirdiği şekilde ve yalnız bu hükmün dışında tutulanlar hakkındaki son fıkrası değiştirilerek onanmıştır. Bu değiştirme sağlık durumları on yıllık hizmet süresini doldurmaya imkân vermiyenlerle çalıştırılmalarına lüzum kalmadığı için terhis edilenlerin müktesep haklarını korumak için zarurî görülmüştür.

Havalesi gereğince Bütçe Komisyonuna gönderilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Gümrük ve Tekel K. Başkanı	Sözcü
Mardin	Erzurum
Gl. S. Düzgören	K. Kamu
Kâtip	Bitlis
	A. Özdemir
Kırşehir	Tokat
N. Erdem	F. Eken
	Urfa
	O. Ağin

Bütçe Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Bütçe Komisyonu

Esas No. 1/148

Karar No. 76

26 . V . 1948

Yüksek Başkanlığa

Gümrük Koruma memurlarının askeri teşkilâta göre tensiki hakkındaki 1841 sayılı Kanuna ek olarak Gümrük ve Tekel Bakanlığınca hazırlanıp Başbakanlığın 18 . II . 1947 tarih ve 6/490 sayılı tezkeresiyle Yüksek Meclise sunulan kanun tasarısı; Milli Savunma, Gümrük ve Tekel Komisyonları raporlarıyla birlikte Komisyonumuza verilmekle, Gümrük ve

Tekel Bakanlığı Müsteşarı ve Maliye Bakanlığının adına Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü hazır oldukları halde inceleme görüldü.

Gümrük koruma birliklerinde görevlendirilmiş bulunan yedek subay ve yedek askeri memurların, bu görevlerde geçirdikleri hizmet sürelerinin sivil memurluğa nakillerinde hesaba katılmayarak tahsil derecelerine göre girebi-

lecekleri ilk memurluk derecesinden işe başlatılmakta olmaları mağduriyetlerini mucip olmakta ve bu mesleğe rağbeti de azaltmakta bulunduğundan bu görevlerde 10 yıl aralıksız çalışanların bu hizmet sürelerinin sivil bir memurluğa geçmelerinde hesap edilmemesini temin maksadıyla bu tasarrufların hazırlanmış olduğu yapılan incelemelerden anlaşılmış ve tasarı Komisyonumuzca da esas itibarıyla yerinde görülmüştür.

Gümrük ve Tekel Komisyonunca hazırlanmış olan maddelerde:

Yedek subay ve askerî memurlardan bu birliklerde görevlendirilen ve on yıl aralıksız hizmette bulduktan sonra sivil bir memuriyete tâyin edilmiş olanların:

A) Hiçbir memuriyet yapmadan yani açıktan Gümrük Koruma teşküllerine yedek subay ve askerî memur olarak girenlerin tahsil derecelerine göre müstahak oldukları aylık dereceleri üzerine;

B) Gümrük Koruma teşküllerindeki yedek subay ve yedek askerî memurluklara aylıklı veya ücretli memurluklardan geçmiş iseler evvelce müktesep hak olarak fiilen alması oldukları aylık dereceleri üzerine;

Yedek subay ve yedek askerî memurluklarda tam aylık almak suretiyle fiilen hizmet gördükleri sürelerin her üç yılı için bir derece eklenmesi suretiyle intibakları yapılması tesbit edilmiş ve şayet intibaktan artan bir süre kalırsa bunun da son derecede geçmiş sayılması esaslı kabul edilmiştir.

Komisyonumuz, açıktan veya aylıklı, ücretli memurluklardan geçenler için tesbit edilen intibak esaslarını kabul etmekle beraber intibaktan sonra hak edilecek aylık derecesinin hizmetten ayrıldıkları tarihte fiilen almakta oldukları askerî rütbe ayhklarını geçemeyeceğine dair Hükümet tasarısındaki kayıpla bu hükmü tazyit etmeyi uygun görmüştür. Bundan başka intibaktan artan sürenin yeni girecekleri derecede geçmiş sayılması hükmünü de kabul etmemiştir. Gümrük ve Tekel Komisyonu bu kanundan istifade şartı olarak konmuş olan on yıllık hizmet kaydından sağlık mazeretiyle ayrılanları istisna eden bir kaydı da tasarıya eklemiştir ki, istisna yoluyla böyle bir fark yaratılmasını yerinde bulmayan Komisyonumuz bir hükmü tasarıdan çıkarmıştır. İkinci ve üçüncü maddeler aynıyle kabul edilmiştir.

Yukarıda arzedilen değişikliklere göre yeniden hazırlanan tasarı Kanunayın onayına arzedilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Başkan V.	Sözcü
Mardin	Diyarbakır	Ankara
R. Ertan	I. H. Tigril	M. Eriş
Kâtip		
Ankara	Amasya	Ankara
F. Öymen	A. K. Yiğitoğlu	N. C. Akkerman
Ankara	Aydın	Balıkesir
C. Gölet	Gl. R. Alpmann	E. Altan
Bursa	İzmir	Kastamonu
F. Bük	S. Dikmen	M. Akalan
Kocaeli		Yozgad
Dr. F. Ş. Bürge		S. İçöz

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Gümrük Koruma Memurlarının Askerî Teşkilâta göre tensiki hakkındaki 1841 sayılı Kanuna ek kanun tasarısı

MADDE 1. — Gümrük Koruma Birliklerinde görevlendirilmiş ve görevlendirilecek yedek subay ve yedek askerî memurlardan bu hizmeti aralıksız on yıl gördükten sonra çekilme, nakil, terhis gibi sebeplerle ayrılarak sivil memurluklara geçenler. Gümrük Koruma Birliklerindeki

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Gümrük Koruma memurlarının Askerî teşkilâta göre tensiki hakkındaki 1841 sayılı Kanun ek Kanun tasarısı.

MADDE 1. — Gümrük Koruma teşkilâtında görevlendirilmiş veya görevlendirilecek yedek subay ve yedek askerî memurlardan; bu teşkilâta aralıksız on yıl çalıştıktan sonra; çekilme, nakil ve terhis gibi sebeplerle ayrılarak sivil memurluklara geçenlerin alabilecekleri aylıklar aşağı-

GÜMRÜK VE TEKEL KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Gümrük Koruma memurlarının askeri teşkilâta göre tensiki hakkındaki 1841 sayılı Kanuna ek kanun tasarısı

MADDE 1. — Gümrük Koruma teşkilâtında görevlendirilmiş veya görevlendirilecek yedek subay ve yedek askerî memurlardan bu teşkilâta arasız on yıl çalıştıktan sonra çekilme nakil ve terhis gibi sebeplerle ayrılarak sivil memurluklara geçenlerin alabilecekleri aylıklar aşağıdaki

BÜTÇE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Gümrük Koruma memurlarının askeri teşkilâta göre tensiki hakkındaki 1841 sayılı Kanuna ek kanun tasarısı

MADDE 1. — Gümrük Koruma teşkilâtında görevlendirilmiş veya görevlendirilecek yedek subay ve yedek askerî memurlardan bu teşkilâta arasız on yıl çalıştıktan sonra çekilme, nakil ve terhis gibi sebeplerle ayrılarak sivil memurluklara geçenlerin alabilecekleri aylık-

yedek subay ve yedek askeri memurluklara açığa girmiş oldukları takdirde öğrenim derecelerine göre alınabilecekleri aylık derecesi üzerine ve aylıklı veya ücretli memurluklardan geçmiş iseler evvelece müktesep hak olarak fiilen almış oldukları aylık dereceleri üzerine, yedek-subay ve yedek askeri memurlukta tam aylık almak suretiyle fiilen hizmet gördükleri sürelerin her üç yıl için derece eklenmesi suretiyle tesbit olunacak aylık dereceleriyle alınabilirler. Ancak bu suretle tesbit edilecek aylıklar; ayrıldıkları tarihte fiilen almakta oldukları askeri rütbe aylıklarını geçemez.

Bu hüküm, yukarıki fıkrada yazılı süreyi tamamlamaksızın kendi arzusuyla ayrılanlar, vücutlarından faydalanılmadığı veya çalıştırılmalarına lüzum kalmadığı için terhis edilenler hakkında uygulanmaz.

2936 sayılı Kanunun 2 nci maddesi hükmü mahfuzdur.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Başbakan Devlet Bakanı Devlet Bakanı
R. Peker Başb. Yardımcısı - M. A. Rendü
M. Ökmen

Adalet Bakanı	Millî Savunma Bakanı
Ş. Devrin	C. C. Toydemir
İçişleri Bakanı	Dışişleri Bakanı
Ş. Sökmensüer	H. Saka
Maliye Bakanı	Millî Eğitim Bakanı
H. N. Keşmir	Reşat Ş. Siner
Bayındırlık Bakanı	Ekonomi Bakanı
C. K. İncedayı	T. B. Balta
Sağ. ve So. Y. B.	Gümrük ve Tekel B.

Tarım Bakanı	Ulaştırma Bakanı
F. Kurdoğlu	Ş. Koçak
Ticaret Bakanı	Çalışma Bakanı
A. İnan	Dr. S. İrmak

ğidaki esasa göre hesap ve tesbit olunur:

A) Bunlar; Gümrük Koruma teşkilâtındaki yedek subay ve yedek askeri memurluklara açığa gelmiş iseler tahsil derecelerine göre müstahak oldukları aylık dereceleri üzerine;

B) Gümrük Koruma teşkilâtındaki yedek subay ve yedek askeri memurluklara aylıklı veya ücretli memurluklardan geçmiş iseler evvelece müktesep hak olarak fiilen almış oldukları aylık dereceleri üzerine;

Yedek subay ve yedek askeri memurluklarda tam aylık almak suretiyle geçen hizmetlerinin her üç yıla karşılık bir derece eklemek suretiyle intibakları yapılarak tesbit olunacak aylık dereceleri ile memurluklara alınabilirler.

İntibaktan artan müddet yeni dâhil olacakları derecede geçmiş sayılır.

Bu hüküm, yukarıdaki fıkrada yazılı süreyi tamamlamaksızın kendi arzusuyla ayrılanlar, vücutlarından faydalanılmadığı veya çalıştırılmalarına lüzum kalmadığı için terhis edilenler hakkında uygulanmaz.

3936 sayılı Kanunun ikinci maddesi hükmü mahfuzdur.

MADDE 2. — Hükümetin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Hükümetin 3 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

G. ve T. K.

esasa göre hesap ve tesbit olunur:

A) Bunlar Gümrük koruma teşkilâtındaki yedek subay ve yedek askerî memurluklara açıktan gelmiş iseler tahsil derecelerine göre müstahak oldukları aylık dereceleri üzerine;

B) Gümrük Koruma teşkilâtındaki yedek subay ve askerî memurluklara aylıklı veya ücretli memurluklardan geçmiş iseler evvelce müktesep hak olarak fiilen almış oldukları aylık dereceleri üzerine;

Yedek subay ve yedek askerî memurluklarda tam aylık almak suretiyle geçen hizmetlerinin her üç yıla karşılık bir derece eklemek suretiyle intibakları yapılarak tesbit olunacak aylık dereceleriyle memurluklara alınabilirler.

İntibaktan artan müddet yeni dâhil olacakları derecede geçmiş sayılır.

Yukardaki fıkrada yazılı on yıllık süreyi sağlık mazereti olmadığı halde doldurmaksızın kendi arzusuyla ayrılanlar ve işe yaramadıkları sicilleriyle sabit olarak terhis edilenler bu hükümden faydalanamazlar.

2936 sayılı Kanunun ikinci maddesi hükmü saklıdır.

MADDE 2. — Hükümetin teklifi aynen

MADDE 3. — Hükümetin teklifi aynen

B. K.

lar aşağıdaki esasa göre hesap ve tesbit olunur.

A) Bunlar Gümrük Koruma teşkilâtındaki yedek subay ve yedek askerî memurluklara açıktan gelmiş iseler tahsil derecelerine göre müstahak oldukları aylık dereceleri üzerine;

B) Gümrük koruma teşkilâtındaki yedek subay ve yedek askerî memurluklara aylıklı veya ücretli memurluklardan geçmiş iseler evvelce müktesep hak olarak fiilen almış oldukları aylık dereceleri üzerine;

Yedek subay ve yedek askerî memurluklarda tam aylık almak suretiyle geçen hizmetlerinin her üç yılı için bir derece eklemek suretiyle tesbit olunacak aylık dereceleriyle memurluklara alınabilirler.

Ancak bu suretle tesbit edilecek aylıklar ayrıldıkları tarihte fiilen almakta oldukları askerî rütbe aylıklarını geçemez.

2936 sayılı Kanunun ikinci maddesi hükmü saklıdır.

MADDE 2. — Hükümetin 2 nci maddesi ayniyle kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Hükümetin 3 neü maddesi ayniyle kabul edilmiştir.